

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/309/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116203363
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3116203363.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľky X. H., bytom C. H. XX, zastúpená S. K. K., advokátom so sídlom v D., C. nám. 4, proti odporcovi N., s.r.o., so sídlom v D., ul. N. XX, IČO: XXXXXXXX, o určenie neplatnosti zmluvy o úvere s príslušenstvom, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 21. marca 2016, č. k. 17C/44/2016-21, v senáte jednomyseľne, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd v zmysle ust. § 102 ods. 1 O.s.p. , § 76 ods. 1 písm. f) , ods. 2, 4 a § 75 ods. 2 O.s.p. na návrh navrhovateľky nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal obchodnej spoločnosti X. s.r.o., so sídlom v D., ul. N. cesta XX, X.: XXXXXXXX, vykonávať zrážky zo mzdy navrhovateľky na základe Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 07.03.2013, uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom, a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 17C/44/2016. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dňa 02.03.2016 bol Okresnému súdu Trenčín doručený návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala , aby súd určil , že Zmluva o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 07.03.2013, uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom je neplatná, alternatívne, že uvedená úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov, ďalej, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 07.03.2013 uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom je neplatná. Súčasne žiadala, aby súd rozhodol o splnení povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľke sumu 675,32 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 675,32 eur od 01.03.2016 do zaplatenia. Tento návrh odôvodnila tým, že s odporcom dňa 07.03.2013 uzatvorila tri zmluvnú dokumenty, ktoré sú navzájom prepojené a spolu súvisia. Ide o zmluvu o úvere, na základe ktorej odporca ako veriteľ poskytol navrhovateľke ako dlžníčke peňažné prostriedky v sume 800,- eur vo forme úveru, ďalej o Dohodu o plnení v splátkach, ktorá predstavuje dodatok k úverovej zmluve a takisto aj o Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov odkazujúcu na blanco zmenuku. Všetky tieto dokumenty mali formulárový charakter. Navrhovateľka mala na základe úverovej zmluvy celkovo vrátiť sumu 1.572,- eur. Táto suma však nebola definitívna, pretože v dokumente odporcu označovanom ako Žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy odporca uvádza, že celkový dlh predstavuje súčet istiny a úroku z omeškania vo výške 2.803,70 eur. Je teda zrejmé, že v čase pristúpenia k výkonu zrážok zo mzdy príslušenstvo k úveru predstavovalo viac ako 2,5 násobok istiny. Je pravdou, že navrhovateľka sa dostala do omeškania so splácaním úveru, na základe čoho odporca pristúpil k vykonávaniu zrážok zo mzdy. Každopádne však navrhovateľka splatila spolu 1.475,32 eur, teda takmer dvojnásobok poskytnutej istiny. Uvedená zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou a spravuje sa režimom § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Obsahuje viaceré neprijateľné podmienky a dohoda o úroku vo výške 39,15 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko je niekoľkonásobne vyššia ako priemerná úroková sadzba zo spotrebiteľský úver poskytnutý bankou. Ak je neplatná dohoda o úroku, je potom neplatná celá úverová zmluva. V úverovej zmluve absentujú aj náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zák. č. 129/2010 Z. z., a to podľa § 9 ods.2 písm .a/, c/, f/, k/, l/, p/, t, u/, x/, v dôsledku čoho je potrebné považovať poskytnutý úver za

bezúročný a bez poplatkov. Na strane odporcu tak došlo k bezdôvodnému obohateniu, pretože prijal sumu 675,32 eur nad rámec poskytnutej istiny v sume 800,- eur. Čo sa týka uzatvorenej Dohody o zrážkach zo mzdy ide o absolútne neplatný právny úkon pre jeho jednoznačný rozpor so zákonom. Táto dohoda je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko je v rozpore s § 551 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého nie je možné zabezpečovať budúcu pohľadávku veriteľa. V tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/95/2013, v zmysle ktorého inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť súdnu kontrolu zmluvných podmienok, ako dôležitý prvok unijného práva. V dohode takisto absentuje vymedzenie výšky zabezpečovanej pohľadávky, čo má za následok jej neplatnosť podľa § 37 ods.1 Občianskeho zákonníka. Odkazovala len na blanco zmenu bez uvedenia konkrétnej výšky pohľadávky odporcu, ktorá mala byť zabezpečená. Vôbec neodkazuje na úverovú zmluvu. Pri jej uzatvorení však spotrebiteľ musí viesť akú pohľadávku zabezpečuje a v akej výške. Existenciu nalievavého právneho záujmu odôvodnila tým, že určením neplatnosti úverovej zmluvy a dohody o zrážkach zo mzdy sa vyrieši otázka porušovania spotrebiteľských práv navrhovateľky. Pokiaľ ide o dohodu o zrážkach zo mzdy, nalievavý právny záujem je daný aj tým, že určením jej neplatnosti sa vyrieši aj otázka, či odporca je oprávnený prostredníctvom nej uhrádzať svoju súdom nepreskúmanú pohľadávku.

Spolu s návrhom na začatie konania bol súdu doručený aj návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by súd uložil odporcovi a zamestnávateľovi navrhovateľky, a to obchodnej spoločnosti X. s.r.o., povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľky v prospech odporcu na základe Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 07.03.2013, uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Tento návrh odôvodnila tým, že konanie odporcu preukázateľne zasahuje do práv navrhovateľka ako spotrebiteľky a je evidentné, že odporca sa na jej úkor úmyselne obohacuje, nakoľko požiadal jej zamestnávateľa o realizáciu zrážok zo mzdy na základe absolútne neplatného právneho úkonu. Pritom zamestnávateľ navrhovateľky zrážky zo mzdy skutočne vykonáva. Súd návrhu navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel, pretože zákonné podmienky na jeho nariadenie sú splnené a návrh je dôvodný. V zmysle § 76 ods.4 Občianskeho súdneho poriadku súd konštatuje, že sa stotožňuje so skutkovými a s právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, preto ďalšie dôvody neuvádza. Súd však záverom považuje za potrebné uviesť, že vykonávaním zrážok zo mzdy navrhovateľky za situácie, že je spochybnená platnosť samotnej dohody o zrážkach zo mzdy, na základe ktorej sa tieto zrážky majú vykonávať, môže navrhovateľke reálne vzniknúť majetková ujma. Realizovaním zrážok z jej mzdy na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy jej neoprávnené ujde časť mzdy, ktorú by inak mala vyplatenú. Nariadením navrhovaného predbežného opatrenia podľa názoru súdu nedôjde na strane odporcu k tak závažným následkom (aj s ohľadom na skutočnosť, že odporca je obchodnou spoločnosťou, ktorej základné imanie je 6.638.785 eur) ako na strane navrhovateľky, ktorej mzda je zdrojom jej obživy. Nariadené predbežné opatrenie nemá žiadny vplyv na povinnosť navrhovateľky, ako úverovej dlžníčky, splniť si riadne a včas svoj záväzok splácať úver, ktorý je zabezpečovaný dohodou o zrážkach zo mzdy. Rovnako tak predbežné opatrenie nemá vplyv aj na prípadné právne dôsledky, ktoré vyplývajú pre navrhovateľku z neplnenia si jej primárneho záväzku, a to riadne a včas splácať svoj dlh voči odporcovi, ktorý je však podľa tvrdenia navrhovateľky už splnený. Preto je podľa názoru súdu dôvodné predbežným opatrením zabezpečiť dočasnú úpravu pomerov účastníkov, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Proti tomuto uzneseniu odporca podal včas odvolanie. Navrhol zmeniť uznesenie okresného súdu a návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť. Uviedol, že navrhovateľka spolu s podaným návrhom na nariadenie predbežného opatrenia nepredložila také dôkazy a neosvedčil také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali jej hmotnoprávny nárok vo veci samej. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá platne podľa § 551 Občianskeho zákonníka a spĺňa všetky všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch podľa § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. Obsahuje súhlas dlžníka s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje samostatný dokument, ktorý je len jeden zo zabezpečovacích inštitútov, ktorým si veriteľ zabezpečuje, že jeho pohľadávka bude splnená. Navrhovateľka nepreukázala ani existenciu hroziacej ujmy, neosvedčila, že bez nariadenia predbežného opatrenia by jej mohla vzniknúť značná, závažná a dokonca neodstrániteľná ujma. Odporca uvádza, že nerealizovaním dohody o zrážkach zo mzdy by navrhovateľke vznikla závažnejšia ujma ako realizovaním tejto dohody. Nerealizovaním zrážok zo mzdy by bol záväzok navrhovateľky voči odporcovi vyšší ako keby sa pravidelne vykonávali zrážky zo mzdy navrhovateľky. Na vydanie predbežného opatrenia neboli naplnené predpoklady, nakoľko navrhovateľka nepreukázala, z čoho

vyvodzuje svoj nárok na nariadenie predbežného opatrenia, nepreukázala existenciu hrozacej ujmy, t.j., že bez nariadenia predbežného opatrenia by mohla vzniknúť závažná a dokonca neodstrániteľná ujma a tiež nedeklarovala opodstatnenie nároku vo veci samej.

Navrhovateľka sa k odvolaniu odporcu písomne nevyjadrila .

Krajský súd preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p., v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov a zistil, že odporcom uplatnené odvolacie dôvody nie sú dôvodné, preto bolo potrebné uznesenie okresného súdu potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. O odvolaní odporcu rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

V prejednávanej veci sa navrhovateľka domáha určenia neplatnosti zmluvy o úvere zo dňa 07.03.2013, dohody o plnení v splátkach zo dňa 07.03.2013 a dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 07.03.2013. Všetky tri dokumenty a blanco zmenka mali formulárový charakter a boli uzavreté v tom istom okamihu bezprostredne po sebe s tým, že navrhovateľka nemohla ich obsah žiadnym spôsobom ovplyvniť. S odporcom uzavrela aj dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá však neboli nikdy individuálne dojednaná a predstavuje formulárovú zmluvu . Na základe tejto dohody odporca požiadal jej zamestnávateľa o vykonanie zrážok z jej mzdy. Napriek tomu, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, zamestnávateľ jej vykonáva zrážky zo mzdy v prospech odporcu, ktoré nemá možnosť priamo zastaviť.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľka ako dlžník uzavrela dňa 07.03.2013 zmluvu o úvere č.XXXXXXXXXX s odporcom ako veriteľom, na základe ktorej jej mala byť poskytnutá čiastka úveru XXX E.ur zvýšená o poplatok vo výške XXX,- eur, celkovo vo výške X.XXX,- eur , s úrokom vo výške 39,15% ročne s poskytnutého úveru, s RPMN vo výške 96,50%.

V rovnaký deň, t. j. 07.03.2013 bola medzi účastníkmi uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov , na základe ktorej navrhovateľka udelila súhlas s vykonávaním zrážok zo mzdy zamestnávateľom navrhovateľa. Súčasne bola uzatvorená dohoda o plnení v splátkach k zmluve o úvere č.XXXXXXXXXX, na základe ktorej bola dohodnutá mesačná splátka vo výške XXX,- eur, po dobu 12 mesiacov, so splatnosťou vždy k 20. kalendárnemu dňu v mesiaci počnúc dňom 20.07.2013 , s priemernou RPMN vo výške 36,73 % ročne.

Okresný súd návrhu navrhovateľky v celom rozsahu vyhovel, s tým, že vykonávaním zrážok zo mzdy za situácie, keď je spochybnená platnosť dohody o zrážkach zo mzdy, na základe ktorej sa tieto zrážky majú vykonávať, môže navrhovateľke reálne vzniknúť majetková ujma a neoprávnene jej ujde časť mzdy , ktorú by inak mala vyplatenú.

K tvrdeniu odporcu, že v danej veci neboli splnené predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia, nakoľko navrhovateľka nepredložila také dôkazy a neosvedčila také skutočnosti , ktoré by opodstatňovali jej hmotnoprávny nárok vo veci samej , odvolací súd konštatuje, že v prípade nariadenia predbežného opatrenia súd rozhoduje bez vykonania riadneho dokazovania a nemôže sa zaoberať otázkami, týkajúcimi sa veci samej, keď bude nevyhnutné vykonať dokazovanie a celú vec skutkovo i právne vyhodnotiť. Odvolací súd je toho názoru, že jeden zo základných predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia, a to nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy, ak by k nariadeniu predbežného opatrenia nedošlo, je v tejto veci daný. V priebehu konania bolo totiž osvedčené, že odporca predložil zamestnávateľovi navrhovateľky dohodu o zrážkach zo mzdy na zaplatenie dlžnej sumy . Zamestnávateľ navrhovateľky vykonal zrážky za obdobie od apríla 2015 do februára 2016 v celkovej výške 867,16,- eur.

Povinnosť členských štátov vyplývajúca z určitej smernice na dosiahnutie výsledku stanoveného touto smernicou, ako aj ich povinnosť vplývajúca z článku 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej „ ZES“), prijať všetky potrebné opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy na zabezpečenie plnenia tejto povinnosti, sa vzťahuje na všetky orgány takýchto štátov, vrátane súdnych orgánov v rozsahu ich právomoci. Vnútroštátny súd je teda pri použití vnútroštátneho práva a najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej za účelom splnenia požiadaviek smernice povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najširšom možnom rozsahu v zmysle znenia a cieľa príslušnej smernice, aby sa dosiahol výsledok stanovený touto smernicou a dosiahol tak súlad s článkom 249 tretím odsekom ZES (ESD 10.11.2005, Stichting Zuid - Hollands Milicufederatic, C-316/04 bod 78 a v ňom citovaná judikatúra).

Dohoda o zrážkach zo mzdy slúži na zabezpečenie hlavného záväzku, ktorý je založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Je preto možné predpokladať, že osud zabezpečovacieho prostriedku bude závisieť od osudu hlavného záväzku.

V zmysle článku 6 smernice 93/13/EHS súd aj bez návrhu skúma nekalú povahu podmienky v spotrebiteľskej zmluve, čím sa má zabrániť tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a zároveň sa tým sleduje dosiahnutie cieľa v článku 7 uvedenej smernice, pretože takéto skúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Ak by vnútroštátne právo umožnilo veriteľovi obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EH jej užitočného účinku (effet utile).

Zásada efektívnosti vyžaduje prijať rovnaký záver, aj pokiaľ ide o smernicu 87/102/EHS. Súdny dvor v uznesení C-76/10 N.1 rozhodol, že uvedená smernica vnútroštátnemu súdu umožňuje aj bez návrhu uplatniť ustanovenia preberajúce do vnútroštátneho práva článok 4 uvedenej smernice a stanovujúce, že neexistencia údaju o ročnej percentuálnej miere nákladov v zmluve o spotrebiteľskom úvere má za následok, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Je zrejme, ako to napokon uvádza vo svojom odvolaní aj odporca, že zabezpečovací inštitút - dohoda o zrážkach zo mzdy, nebol vylúčený zo spotrebiteľského práva, to však neznamená, že súd rezignuje na svoju povinnosť podľa článku 6 smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, preskúmať nekalosť zmluvných podmienok prípadne vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.

V prejedávanej veci vzhľadom na právny vzťah účastníkov konania založenej spotrebiteľskou zmluvou, keď navrhovateľka sa domáha neplatnosti týchto zmlúv a na základe dohody o zrážkach jej hrozí, že odporca získa viac, než mu patrí, v zmysle uvedených právny záverov je vydanie predbežného opatrenia v zmysle § 76 ods. 1 písm. e) O.s.p. opodstatnené, preto bolo potrebné uznesenie okresného súdu potvrdiť.

Okresný súd vydal vo veci predbežné opatrenie na návrh navrhovateľky. Jeho opodstatnenosť sa posudzuje z aspektov, či je aspoň osvedčená danosť práva (vecná legitímácia navrhovateľky) a či je preukázaná potreba dočasnej úpravy.

Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľka osvedčila, že vo veci má vecnú legitímáciu, pretože je dlžníčkou zo spotrebiteľskej zmluvy a je preukázané, že odporca podľa dohody o zrážkach zo mzdy uplatnil nároky voči navrhovateľke zo zmlúv, ktoré podliehajú súdnej kontrole a ktoré podľa ich obsahu zrejme obsahujú nekalé podmienky v neprospech spotrebiteľa (miera odplaty a pod.) a ďalšia realizácia zrážok zo mzdy navrhovateľky jej môže spôsobiť majetkovú ujmu.

Za týchto okolností uznesenie okresného súdu zodpovedá aj všeobecným zákonným požiadavkám na vydanie predbežného opatrenia. Vzhľadom na špecifický právny vzťah a vzhľadom na potrebu rozhodovania na základe zásady efektivity (uplatnenia článku 6 smernice 93/13/EHS z 05. apríla 1993), bolo možné vydať predbežné opatrenie aj bez návrhu, vychádzajúc z obsahu spotrebiteľských zmlúv a charakteru akcesorickej dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá sleduje obídienie súdneho preskúmania pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.